

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vademecum Sive Praxis Opera Quotidiana Aliaque ritè
peragendi, & per ea salutem & perfectionem propriam, ac
proximi, instituto Societatis Jesu conformem assequendi**

Limpens, Ferdinand

Coloniæ Agrippinæ, 1744

§.VIII. Animadversio V. Circa affectum erga nationes exteras, Principes
bellis implicitos cum brevi circa affectum erga carnem & sanguinem
adnotatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54750)

§. VIII.

ANIMADVERSIO V.

*Circa affectum erga nationes externas, Principes
bellis implicitos cum brevi-circa affectum
erga carnem & sanguinem
adnotatione.*

Regula, quæ præcipit æquum erga omnes nationes affectum, & quæ vetat bella ac diffidia nationum ac Principum in discursum in colloquiis nostris adduci, meretur explanationem aliquam, ut inde solida deducas principia, quibus à juvenia in senectam innitare, & ista quidem non ità ad litteram accipienda est, quasi de bellis ac diffidiis Principum nullus sit ingerendus sermo, quin potiùs à tempore S. P. N. usus obtinet, ut relationes publicæ in recreatione prælegantur, deque earum argumento debito cum phlegmate discurratur, ut sic juniores à senioribus, qui varias sæpè regiones peragrârunt, notatù digniora addiscant, in Topo-Geographia ac historia proficiant, subque tempore & occasione datâ, suam in enarratione rerum memorabilium symbolam conferre, & salutaria, quæ ex hoc illove eventu se offerent, documenta sæcularibus inculcare possint. Hæc tamen in delicata hac materia sunt tenenda principia.

*Primum, quòd felicem armorum successum, omniâque prospera advoveas stirpi Regiæ, aut Principali, in cujus ditione natus es, item ex
eujus*

cujus liberalitate munifica exsurrexit Collegium, in quo habitas; hoc Ecclesiæ sanctæ praxi consonum est, quæ orari jubet pro Imperatore, Rege, ut, qui *DEI institutione est Princeps, ejus quoque sis munere potens, & triumphum virtutis excolat.*

2. Ab homine Societatis exigit inculcata toties à S. P. N. gratitudo, ut imprimis indefinenter ac ferventer oret pro Principibus illis, quorum Augustæ stirpes Societati universæ in quatuor orbis partibus, dein pro illis, qui in his, illis regnis, ditionibus, erectis Collegiis, Seminariis huic vel illi Provinciæ benefecerunt.

3. Si tu hosti ejusmodi Principum magis adductus es, atque alios in tuam sententiam pertrahere allaboras, affectum hunc utpote à communi aliorum sensu exorbitantem tibi ut Religioso majorem DEI gloriam, animarum salutem, fidei verò incolumitatem unice spectanti, id utique dictabit motivum quoddam supernaturale. Sed vide sis, ne in ejusmodi re, aut persuasioni ab aliis tibi impressæ, aut proprio critirio nimis tenaciter inhærens; non enim accepisti à DEO despoticæ dominationis sceptrum in manu tua, ut alios secus sentientes in hac & quacunque alia materia Martyres tui privati judicii efficias.

4. Utcunque hanc, illam partem sustineas [quod ansam præbet, ut advertatur, non unum, sed plures simul esse, & amœnum simul ac doctum, & utile cæteris collegis sit colloquium] cum omni semper reverentia erga coronata Capita ac Principes, cum omni circum-

spectione, sinè clamore, effervescentiâ animi, omniq̄ue damnabili partialitate, tibi loquendum esse scias, ne exin altercationes, animositates oriantur, & hoc modo S. P. N. prohibuit bella Principum, dissidia nationum in discursum adduci.

5. Si nova parti, quam tenes, favorabilia statim credis, difficillimè ei contrariantia, non agis prudenter, si parti, cui faves, & à qua jus summum stare putas, fortuna non favet; stultus es, si ideò inquieteris, tristeris aut turberis immodicè, nec à mundo salarium, nec à Deo præmium ideò consecuturus. Unicum verum & solidum doloris in hac vita est objectum, quòd divina Majestas, summum bonum ità indies offendatur, vera Religio per Pseudo-Politicos patiatur, infernus repleatur, Diaboli Evangelium, perversa ratio statûs, sanctis quatuor Evangeliiis prædominetur, & pretiosus Sanguis D. N. J. C. protot hominum myriadibus frustra profusus sit, & tamen in hoc summo tristitiæ puncto vult DEUS omnia moderatè agi, præcùmque remedium adhiberi: & hoc est, quod in hac & omni materia circa animi propensiones unicè urgeo, ut à juventute moderari ac coercere discas inordinatum affectum quemlibet, sic non eris fabulacoram domesticis & externis: saniùs de rebus substratis judicium feres, solidiùs discurre, ab omnibus magis æstimabere, & constanter internâ animi pace ac tranquillitate perfruêris.

Principia

*Principia tenenda erga Concives &
alienigenas.*

Idem obtinebis, si servas alterum, quod regula præcipit, ut scilicet omni te inordinato affectu nationali exuas, qui ad altercationes, similtates, diffidentias, animositates, conspirationes planissimam sternit viam, præcipuis muniis aspergit labem, merita apud Deum multa vel tollit, vel imminuit, & in quacunque florentissima Religione plurima corrumpit. Te in hoc valetudinario decumbere signum est, si à natione alia aversionem sentias, in tuâ tibi purè complacens, si cum indignatione interna, læpè se prodente exteriùs, vituperia patriæ tuæ audias, etiam joco allata: si quod agit patriota, bonum videtur in oculis tuis, non item quod alienigena: si illius, non hujus dicta facta in bonam interpretaris partem: si, dum exterus ob scientiam, virtutem, variâque talenta extollitur, inter tuos patriotas statim tibi fingas non tantùm æquales, sed & superiores. Si studium tuum sit ad ulteriora eos promovere, non alios: si tibi in patria tua habitanti alius ibidem sit nimius aut exosus: si post varia alibi gesta, obitâque munera inquietus es, donec redeas ad locum nativitatis tuæ: si misera nationalia principia tua, dum senior jam unum pedem quasi in sepulchro tenes, adhuc junioribus inspiras, & sic per te non stat, quò minùs pestis illa nova semper capiat incrementa.

Frustrà omnimodam erga nationes omnes indifferentiam, & impartialem erga quemlibet affectum profiteris exterius, si reapse coram Deo non habes: utcunque enim os, manus, oculos, gestus, mores in plicas artificiosè componas, erumpet tandem cum tuì confusione, & conceptuum tuorum explosione sinister affectus tuus, non secùs ac sutori latens in sacco subula. Et ratio in propatulo est: quia morbo tali affectus [utcunque astutus tibi esse videaris & circumspectus, benevolùmque animum, obsequiàque tua addicas aliis] reipsà nec es prudens, nec sincerus, &, ut finem intentum assequaris; technis & artificiis uti debes. Frustrà autem jacitur rete ante oculos pennatorum, & qui simplices sunt hoc sensu, quòd malint decipi, quàm decipere: idè non sunt hebetes, pluràque sagacitate penetrant, ac tu putas, sicque tandem post multa speciosè gesta omnis erga te æstimatio naufragium patitur. Examina te super jam dicta, impende conatum omnem, ut in juventute lolia sinistri & immoderati nationalis spiritùs eradicet, ejusque signa modò à me collata in te non appareant. Hoc ratio primùm, dein vocatio tua, demum amor & gratitudo religioni, cui mancipatus es, debita à te exigunt.

Doctrinà & scientià varià cùm excultus sis, argumenta à ratione petita se tibi ultrò offerent plurima. Ego hoc solùm ingero, peregrinum generosum vinum non tantùm tibi præplacet, si in tua patria vites lacrymentur acetum, sed & bos, porcus, & asinus, si melior sit, quàm indige-

dige-

digena: cur ergo non homo, & quidem vinculo fraternitatis tibi in Christo JESU adstrictus? si melior quoque quoad genium, virtutem, scientiam, cæteraque animæ ornamenta sit, ac patriora tuus, sicut hoc subito exploratum habere non potes, ita nec subito quædam animi aversio te debet in transversum rapere ab hoc, illo collegâ, eò quod non sit concivis tuus. Vulgare est proverbium Germanis: si canem transilis, facile & caudam superabis, amorem inordinatum erga carnem & sanguinem (qui magis naturæ impressus est, & difficiliorem luctam causat) domare potuisti parens vocanti DEO, juxta illud Gen. 12. *Egredere de domo tua, & de cognatione tua*, cur non & posses inordinatum erga patrias affectum exuere?

Jam institutum & vocationem tuam, ô homo Societatis, & hoc, quod eidem debes, quod attinet; quomodo, obsecro, possibile est, ut luem hanc venenatam non excutias? non vocavit te DEUS ad cœnobium aliquod, quod peregrinis, per capitulare placitum oclusum, solis patet indigenis, cujus Superior, cæterique Officiales & incolæ nil viderunt, nisi quod sub suo horizonte est, nec rapas aut olera alibi putant esse tam sapida. Domus, quas in quatuor orbis partibus habet Societas, Principum ac piorum hominum liberalitate fundatæ sunt etiam pro te: non in quantum hujus vel illius nationis es, sed in quantum è Societate JESU es, & sicut cum tuis tu nihil ad hæc omnia contribuisti, ita nec, utcunque inordinato distraharis affectu, ex his omnibus

bus

bus vel pugillum glebæ tuæ patriæ adjicere, aut alteri demere, aut etiam aliò missus tecum asportare poteris. Sicut mortalis vita tibi nec unum spondere potest certum diem, ità institutum tuum nec unum certum locum. Unum V. S. Xaverium Indiarum Apostolum, nisi mors prævenisset, ex Indiis conjecisset in Europam, & tu hodie hîc, cras alibi eris, & ubicunque vitæ tuæ tempus transiges, non tantum non de longa in uno loco mora securus eris; sed & in quolibet à Præposito Societatis assignari tibi poterunt Superiores & collegæ ex longè remotis terris, & quatuor orbis partibus. Quid hæc omnia inclamant aliud, quàm quòd tibi omnis, & nulla terra sit patria? Sed amor erga patriam, dicis, honestus tamen est, à natura inditus, ab antiquitate, sacris paginis, & SS. PP. laudatus, imò verò, si intrà limites à ratione ac virtute præscriptos maneat, si, dum confidentiùs agis cum patriota, quàm alio, id nec oriatur ex aversione erga hunc, nec cæco affectu erga illum, sed quia illius, non hujus indolem ac virtutem nôsti juxta tritum illud: *Fide, sed cui, vide.* Hîc solùm ago de inordinato & noxio nationali spiritu, qui diffidentias parit, in tectas conspirationes abit, & Societatis fundamentum; quod est genuina tot inter nationes unio, posset subvertere, & gloriam à Majoribus nostris partam, primævumque spiritum corrumpere, quem adhuc cum omnium malè volentium stupore ac confusione, & summo nobis benevolentium gaudio vigere dicebat PP. Congregatis summus

Pon-

Pontifex anno 1730. dum ex tot nationibus
Congregati seposito omni erga nationes suas af-
fectu, & nil nisi commune bonum spectantes,
primo in scrutinio secretis suffragiis unanimiter
Caput elegerunt Societatis, & inter Gallos, Hi-
spanos, Italos, Lusitanos, Americanos, Po-
lonos, Belgas, Germanos verè fuit cor unum
& anima una, & hanc ob causam Societatem
idem summus Pontifex murum Ecclesie firmissi-
mum appellabat. Hæc ipsa Societas mater no-
stra, cum castrorum suorum aciem velit semper
bene ordinatam, & sinè ullo hiatu coadunatam,
inclamat cuique indies illud Apostoli ad Philip. 2.
*Si qua consolatio, si quod solatium caritatis, si qua
societas spiritû, si qua viscera miserationis, imple-
te gaudium meum, ut idem sapiatis, eandem
[erga cujuscunque nationis collegas] caritatem
habentes, unanimes, id ipsum sentientes, nihil
per contentionem, per privatas amicitias, con-
spirationes, confabulationes in præjudicium
tertii, boni communis aut privati, qualia mon-
stra ab inordinato nationali spiritu solent enasci.*
Ratione affectûs erga carnem & sanguinem hæc
tria solummodò inculco principia. 1^{mò}, sicut
te non debet pudere tuorum, qui tenuioris for-
tunæ sunt, dum tu in autoritate & æstimatio-
ne hominum es, ità vel maximè cavendum, ne
te cum contemptu quasi confratrum tuorum in-
flet tuorum fortuna, nobilitas, honores. 2^{dò},
an, quando, & quomodo tuis salvâ religiosâ
perfectione possis assistere, desuper consule vi-
rum prudentem ac religiosum, & nil fac sinè
scitu

scitu & approbatione tuorum Superiorum, *gr̄io*, ad affectum magis magisque purificandum altè in animum immitte illud S. P. N. monitum, ut scilicet assuescant nostri loquelæ veri Religiosi, mundoque mortui, adeoque non dicant aut cogitent se habere, sed habuisse parentes, fratres, consanguineos. Sicut enim mortuus *corporaliter* affectum erga carnem & sanguinem ampliùs non sentit, ita affectus in civiliter mortuo saltem erit moderatior erga id, quod se habuisse, non autem ampliùs habere se cogitat.

§. IX.

De conversatione cum proximis.

DUm foras itur ad conversandum, fructificandum, mente volvi possunt mox hæc, mox illa ex sequentibus: *Notam fac mihi viam, in qua ambulem, quia ad te levavi animam meam.* Pl. 142. *Quis sapiens, & disciplinatus inter vos, ostendat ex bona conversatione operationem suam.* Jacob. 3. *Dominus custodiat introitum & exitum meum ex hoc nunc & usque in seculum.* Psal. 120. *Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, & non dominetur mei omnis injustitia.* Pl. 118. *Exibit homo (Societatis) ad opus suum [conforme sublimitati vocationis suæ] & ad operationem suam usque ad vesperum.* Pl. 103. Juxta regulas, quæ inutiles, vanas, sensuales, aut temporis fallendi causâ assumptas vetant conversationes. *Ab omni via mala prohibui pedes meos, ut custodiam mandata tua.* Pl. 118. *Utinam dirigam*

rigam